

Samenwerking maakt bedrijfsbrandweer sterker

De bedrijfsbrandweercorpsen van verschillende industriële sites werken samen in het Platform Industriële Incidentenbestrijding (PII). Hierdoor kunnen ze kennis uitwisselen en samen in actie komen bij grotere incidenten. Dat laatste gebeurde afgelopen zomer voor het eerst. Naast de extreme hoeveelheid regen dreigde er in juli een dijkdoorbraak in het Julianakanaal. Chemelot haalt hier zijn proces- en koelwater vandaan. Bij een te grote daling van het waterpeil zouden de fabrieken op Chemelot niet meer over voldoende water beschikken en moeten afschakelen.

Dagmar Aarts

Om dit te voorkomen rukten Gezamenlijke Brandweer Rotterdam, Shell en Dow met grootwater-transportsystemen en grootvermogen-bluswaterpompen uit naar Chemelot. Het plan was om een slangenverbinding te leggen tussen de Maas en het waterinnamepunt van de Chemelot-site. Uiteindelijk hoefde de brandweer geen water naar de site te pompen. 'Op het ogenblik dat de eenheden begonnen met het uitrollen van de slangen kwam het bericht van de Veiligheidsregio Zuid Limburg dat de dijk stabiel genoeg werd bevonden en dat geëvacueerde bewoners weer naar huis mochten', zegt Rob Smeets, secretaris PII en Performance Engineer Risicobeheersing & Incidentbestrijding bij Sitech. 'Toen wisten wij dat de situatie stabiel genoeg was. Drie jaar geleden was het ons niet gelukt om in dit tijdsbestek, met deze omvang en opschaling voor elkaar klaar te staan bij zo'n incident.' Het PII is al in 2013 opgericht zodat de verschillende bedrijfsbrandweercorpsen (Dow Terneuzen, Shell Moerdijk, Gezamenlijke Brandweer Rotterdam en Sitech Services Geleen) elkaars achtervang konden zijn als er groot materiaal in onderhoud is. Het grote blussysteem voor de bestrijding van incidenten in de

industrie is namelijk zo uitgebreid dat elk cluster er maar één van heeft. Maar na 2013 kwam de samenwerking door praktische redenen een beetje stil te liggen. Totdat de clusters elkaar in 2017 weer opzochten.

Uitwisselen ervaringen

'Wat is de nut en noodzaak van PII, vroegen we elkaar', vertelt Arie Kleijwegt, voorzitter PII en afdelingshoofd preparatie en ondersteuning ledenbedrijven bij Gezamenlijke Brandweer Rotterdam. 'Gaan we door of stoppen we ermee? In dat gesprek kwamen we erachter dat nut en noodzaak nog honderd procent aanwezig zijn. Niet alleen voor de initiële doelstelling van redundantie, maar ook voor het uitwisselen van ervaringen, het hebben van een gezamenlijk standpunt in dossiers en om elkaar te vinden als de nood aan de man is. Toen hebben we nieuw leven in het PII geblazen.'

Voorbeelden

Het uitwisselen van ervaringen van incidenten of bijna-incidenten vindt Kleijwegt zelf het meest waardevol. 'In de industrie gebeuren gelukkig niet zo veel incidenten, maar daardoor is het lerend vermogen ook klein. Als er nu bij een andere bedrijfsbrandweer iets gebeurt, kunnen we er allemaal van leren.'

Het tweede waardevolle punt voor hem is dat de korpsen samen een standpunt kunnen vormen, in voor de bedrijfsbrandweer relevante dossiers, en zo sterker staan. Een voorbeeld daarvan is de discussie rondom het schuim waarmee in de industrie vaak wordt geblust. 'Dit schuim is niet goed voor het milieu (er zit PFAS in, red.). Er is regelgeving in de maak om het te verbieden, wat betekent dat er een alternatief soort schuim moet

SPECIALISTISCHE KENNIS DELEN

Om toerbeurt staat bij elk lid een PII-coördinator paraat. De aanvrager signaleert een probleem, alarmeert via het PII-alarmnummer de dienstdoende PII-coördinator en overlegt hoe verder te handelen.

Niet bij elke melding zijn alle korpsen nodig. Hoewel elke bedrijfsbrandweer hetzelfde kan, is het ene korps bijvoorbeeld meer gespecialiseerd in schuim en het andere in gaspakken. Met een gaspak ben je compleet beschermd tegen gevaarlijke gassen en stoffen. Het kan dus zijn dat voor hulp niet het dichtstbijzijnde lid wordt gevraagd, maar het korps met een bepaalde specialistische kennis. Ook de publieke brandweer kan overigens bellen voor kennis of als er een industrieel incident is op bijvoorbeeld de snelweg.

komen. Dat is heel complex, want er zitten zowel chemische-, blustechnische als milieuaspecten aan. Het is goed om elkaar daarvan op de hoogte te houden en samen te kunnen schakelen.'

Hulp in coronatijd

Ook toen de coronapandemie uitbrak, wisten de vier bedrijfsbrandweerkorpsen elkaar te vinden. 'We moeten 24/7 een bepaald aantal mensen op dienst hebben', vertelt Kleijwegt. 'Als door corona veel mensen ziek zouden worden, kon het voorkomen dat we hier in Rotterdam de wacht niet vol zouden krijgen. We hebben elkaar toen elke twee weken gebeld om te vragen hoe iedereen zat met personeel en verzuim. Als er bijvoorbeeld bij de brandweer in Limburg een uitbraak was geweest en wij waren nog goed op sterkte, dan kon een aantal Rotterdammers naar Geleen om te helpen. Het is uiteindelijk gelukkig niet voorgekomen.'

Hulp was wel nodig toen de dijkdoorbraak dreigde. 'Toen we dat bericht vrijdagmiddag binnenkregen, moesten we heel snel een beslissing nemen', vertelt Smeets. 'Ik heb meteen de coördinator van het noodnummer gebeld. Vrij snel daarna is op de alarmknop gedrukt waardoor alle leden van het PII zijn gearmeerd. Binnen vijf minuten zaten we met z'n vieren in een digitaal overleg om het probleem te bespreken. We bespreken altijd het probleem en niet de oplossing. Er is namelijk altijd wel iemand die aan een oplossing denkt waar je zelf niet aan hebt gedacht.'

Trots als een pauw

Uiteindelijk besloten de korpsen van Dow, Shell en de Gezamenlijke Brandweer Rotterdam om naar Limburg te rijden met hun grote systemen. Denk bijvoorbeeld aan watertransportsysteem en een booster pomp. Smeets: 'Al na enkele uren waren alle partijen hier en wisten we hoe we de slangen en pompen neer zouden leggen. We kozen ervoor water uit een uiterwaarde van de Maas te pompen waar het water heel hoog stond. Zo konden we dat probleem ook tegelijkertijd oplossen.'

Uiteindelijk was de inzet niet nodig en bleek dit achteraf een succesvolle testcase. Kleijwegt: 'Ik ben zo trots als een pauw. Limburg was als geheel in het



FOTO: CHEMELOT

Brandweerkorps aan het werk op de Chemelot-site.

De korpsen willen elkaar versterken bij het opleiden van medewerkers en de uitrui van personeel of materiaal.

nieuws, het was in de vakantieperiode en vrijdagmiddag. Toch sprongen er direct mensen in Terneuzen, Rotterdam en Moerdijk in de auto om richting Limburg te gaan om te helpen.' Smeets voegt daaraan toe: 'Van iedere inzet zijn dingen te leren, maar we zagen dat de alarmingsprocedure goed functioneerde en de opkomst goed was.'

Uitbreiding en ondersteuning

In de toekomst wil het platform verder uitbreiden. Ze zijn immers niet de enige bedrijfsbrandweer in Nederland. Voorwaarde is wel dat nieuwe leden vanuit artikel 31 (Wet Veiligheidsregio's) zijn aangewezen als bedrijfsbrandweer en dat ze deskundigheid, mensen en middelen ter plaatse kunnen leveren bij een incident.

Daarnaast willen de korpsen elkaar op nog meer vlakken versterken. Zoals bijvoorbeeld bij het opleiden van medewerkers en de uitrui van personeel of materiaal. Maar ook bij het aanschaffen van

materiaal. Nu heeft niet iedereen dezelfde grote blussystemen, waardoor de korpsen met verloopkoppelingen moeten werken. Smeets: 'Het zou fijn zijn als we in de toekomst dezelfde systemen hebben, zodat je die verloopstukken niet nodig hebt.' Ook scheelt het investeringen als dit soort systemen uniform worden uitgerust en ontwikkeld. 'De pomp die de Gezamenlijke Brandweer in Rotterdam heeft, kan ook Limburgs water pompen. Waarom zouden wij dan nog extra ontwikkelingskosten maken voor een eigen pomp? Ook voor de aankoop van een nieuw, groter haakarmvoertuig (voor het vervoer van containers, red.) kijken wij bijvoorbeeld bij collega's.' Volgens de twee brandweermannen heerste er een enorme eilandencultuur bij de bedrijfsbrandweer. Om chemische sites staat immers letterlijk een hek. Die eilandencultuur is door het platform verleden tijd. Kleijwegt: 'Al is het midden in het weekend, dan weten we elkaar nog te vinden.' ■